

INCIDENT

Miracle Creek, Virginia
úterý 26. srpna 2008

Můj manžel mě požádal, abych zalhala. Nešlo o velkou lež. Nejspíš o ní ani neuvažoval jako o lži a já nejprve taky ne. Byla to jenom maličkost, co po mně chtěl. Policie právě propustila protestující, a zatímco on se šel ujistit, že se nevracejí, já měla sedět na jeho židli. Zastoupit ho, tak jak to spolupracovníci běžně dělají, jako jsme to dělávali my sami v obchodě s potravinami, když jsem já obědvala nebo on kouřil. Ale když jsem si sedala, vrazila jsem do stolu a certifikát pověšený nad ním zůstal trochu nakřivo, jako kdyby mi připomínal, že tohle není obyčejná práce, že existuje důvod, proč mi Pak svoje místo nikdy předtím nesvěřil.

Teď se natáhl přese mě, rámeček narovnal a zadíval se na anglický nápis: *Pak Ju, Zázračná ponorka LLC, certifikovaný technik hyperbarických komor*. S očima pořád upřenýma na certifikát, jako kdyby mluvil k němu, a ne ke mně, řekl: „Všechno je hotové. Pacienti jsou uzavřeni a kyslík běží. Jenom tu budeš sedět.“ Pohlédl na mě. „To je celé.“

Přelétla jsem očima kontrolky, všechny ty podivné knoflíky a vypínače komory, kterou jsme teprve před měsícem natřeli na světle modro a umístili sem do stodoly. „Co když na mě pacienti zabzučí?“ zeptala jsem se. „Řeknu jim, že budeš hned zpátky, ale –“

„Ne, nesmějí vědět, že jsem pryč. Kdyby se kdokoli ptal, tak jsem tady. Byl jsem tady celou dobu.“

„Ale kdyby se něco stalo a –“

„Co by se mohlo stát?“ zeptal se Pak hlasem rozhodným jako při rozkazu. „Hned se vrátím a na tebe bzučet nebudou. Nic se nestane.“ Dal se na odchod, jako by tím byla celá věc vyřízená. Ale ode dveří se ohlédl. „Nic se nestane,“ zopakoval jemněji. Znělo to jako prosba.

Jakmile se za ním dveře stodoly zavřely, chtělo se mi křičet, že je blázen, pokud čeká, že se nic nestane zrovna dnes, zrovna v tenhle den, kdy se toho seběhlo už tolik – ty protesty, pokus o sabotáž, následný výpadek proudu, policie. Myslel si snad, že když se toho stalo už tolik, nic dalšího nepřijde? Jenomže takhle život nefunguje. Tragédie nefungují jako očkování proti dalším tragédiím a neštěstí nesedá na svět rovnoměrně; smůla se na člověka vrhá v chuchvalcích a haldách, nezvladatelná a chaotická. Jak to mohl nevědět po tom všem, čím jsme si prošli?

Od 20.02 do 20.14 jsem seděla, nic neříkala ani nedělala, jak po mně chtěl. Tvář se mi potila, myslela jsem na šest pacientů uzavřených uvnitř bez klimatizace (generátor poháněl jenom regulaci tlaku, přívod kyslíku a interkom) a děkovala bohu za přenosný DVD přehrávač, který udržoval děti v klidu. Přesvědčovala jsem se, že mám manželovi důvěřovat, a při čekání jsem se dívala na hodiny, na dveře a zase na hodiny. Modlila jsem se, aby se vrátil (musel se vrátit!), než skončí *Barney* a pacienti si zabzučí o další DVD. Právě když začala závěrečná písnička, zazvonil mi telefon. Pak.

„Jsou tady,“ zašeptal. „Musím to tu pohlídat, aby ty ženské zase něco nezkoušely. Potřebuju, abys vypnula kyslík, až bude čas skončit. Vidíš vypínač?“

„Ano, ale –“

„Otoč ho proti směru hodinových ručiček, utáhni ho až nadoraz. Nastav si budík, abys na to nezapomněla. Na 20.20 podle velkých hodin.“ A zavěsil.

Sáhla jsem na vypínač s nápisem KYSLÍK, jeho vybledlá měď mi připomínala rozvrзанý kohoutek v našem starém

bytě v Soulu. Překvapilo mě, jak studený byl na dotek. Nařídila jsem si hodinky podle velkých hodin, nastavila budík na 20.20 a našla na ciferníku příslušné tlačítko. Přesně v tom okamžiku, kdy jsem se chystala maličké tlačítko zmáčknout, došla baterie v DVD přehrávači a já jsem leknutím ucukla rukou.

Na ten okamžik hodně myslím. Ty oběti, to ochrnutí, ten soud – dalo se to všechno odvrátit, kdybych to tlačítko zmáčkla? Ano, je to zvláštní, že se v duchu vracím právě k tomuhle opomenutí, když jsem ten večer udělala mnohem závažnější, trestuhodné chyby. Možná je to právě ta maličkost, ta zdánlivá bezvýznamnost, co mu dává sílu a přiživuje všechna ta kdyby. Co kdybych se nenechala vyrušit vypnutím přehrávače? Co kdyby se můj prst pohnul o milisekundu dřív a stihla bych budík zapnout, ještě než přehrávač náhle utichl uprostřed písničky? *Já mám rád tebe, ty máš rád mě, jsme jed-na šťast-ná ro-di-na –*

Prázdnota toho okamžiku, naprostá absence zvuku, hutná a tísnivá – tlačila se na mě a svírala mě ze všech stran. Když se konečně něco ozvalo – ťuk ťuk ťuk kloubků o okénko zevnitř komory –, skoro se mi ulevilo. Jenomže ťukání zesilovalo do trojitých úderů, jako kdyby signalizovalo *Pust' mě ven*, a pak do zběsilého bušení, až jsem si uvědomila, že to musí být TJova hlava, co do okénka tluče. TJ, ten autistický chlapec, který miluje purpurového dinosaura Barneyho a který se ke mně rozběhl, když mě poprvé viděl, a pevně mě objal. Jeho matku to ohromilo: prý nikdy nikoho neobjímá (nesnáší, když se ho někdo dotkne) a možná to bylo mou halenkou, úplně stejně purpurovou jako Barney. Tu halenku od té doby nosím den co den; každý večer ji ručně peru a oblékám si ji na jeho terapie a on mě každý den obejmě. Všichni si myslí, že jsem na něj hodná, ale já to ve skutečnosti dělám pro sebe, protože se nemůžu nabažit toho, jak okolo mě ovíjí paže a tiskne mě – tak jako to dělávala moje dcera, než se začala se svěřenými rukama před mým objetím odtahovat.

Ráda ho líbám do zježených zrzavých vlasů, které mě šimrají na rtech. A tenhle chlapec, jehož objetí si tak užívám, teď tluče hlavou do ocelové stěny.

Není šílený. Jeho matka mi vysvětlila, že TJ má bolesti kvůli chronickému zánětu střev, jenomže neumí mluvit, a když je toho na něj moc, dělá to jediné, čím si dokáže ulevit: tluče do něčeho hlavou a novou, intenzivní bolestí přebíjí tu starou. Jako když člověka něco nesnesitelně svrbí a škrábe se až do krve, tak úlevná ta bolest je, jen stonásobně silnější. Říkala mi, že jednou TJ prorazil hlavou okno. Mučilo mě pomyšlení, že tenhle osmiletý kluk trpí takovými bolestmi, až potřebuje mlátit hlavou do oceli.

A zvuk té bolesti – to bušení, znovu a znovu. Ta vytrvalost, ta stoupající naléhavost. Každý úder spouštěl vibrace, které se ozvěnou šířily dál a vytvářely něco tělesného, něco tvarovaného a hmotného. Procházelo to mnou. Cítila jsem to dunění na kůži, škubalo mi vnitřnostmi a nutilo mé srdce tlouct ve stejném rytmu, rychleji, silněji.

Musela jsem to zastavit. To je moje omluva. Pro to, jak jsem vyběhla ze stodoly a nechala šest lidí uvězněných v komoře. Chtěla jsem snížit tlak a otevřít ji, dostat odtamtud Tje ven, ale nevěděla jsem jak. A navíc, když zabzučel interkom, TJova matka mě (anebo spíš Paka) prosila, abych sezení neukončovala, ona ho uklidní, ale prosím, pro lásku boží, vyměňte baterky a pusťte DVD s Barneyem, hned! Vedle v našem domě ty baterky někde byly, doběhnout se tam dalo za dvacet vteřin a do vypnutí kyslíku zbývalo ještě pět minut. A tak jsem odešla. Zakryla jsem si pusou, abych ztlumila svůj hlas, a pak jsem hlubokým tónem s výrazným přízvukem, jako má Pak, ohlásila: „Vyměníme baterie. Čekejte několik minut.“ A vyběhla jsem ven.

Dveře našeho domu byly pootevřené. Pocítila jsem záchvěv naděje, že Mary zůstala doma a uklízí, jak jsem jí řekla, a konečně dneska něco půjde hladce. Ale když jsem vešla, nikde

nebyla. Stála jsem tam sama, naprosto jsem netušila, kde by baterie mohly být, a nikdo mi nepomůže. Přesně to jsem celou dobu čekala, ale ta vteřina naděje stačila, aby moje očekávání vylétla do nebeských výšin a zřítla se zpátky dolů. Zachovej klid, řekla jsem si a začala jsem hledat v šedé ocelové skříni, kde jsme skladovali věci. Pláště. Manuály. Kabely. Žádné baterie. Když jsem zabouchla dveře, skříň se zakymácela, tenký kov zařinčel a zaduněl jako ozvěna TJova bušení. Představila jsem si jeho hlavu, jak tluče do oceli a praská jako zralý meloun.

Zavrtěla jsem hlavou, abych tu myšlenku zapudila. „Mehi-ja.“ Zakřičela jsem Maryino korejské jméno, které nesnáší. Bez odezvy. Věděla jsem to, ale stejně mě to rozčílilo. Zakřičela jsem „Mehi-ja“ ještě jednou, hlasitěji, protahovala jsem jednotlivé slabiky a nechávala si je drhnout v hrdle, aby mi ta bolest vyhnala z uší fantomovou ozvěnu TJova tlučení hlavou.

Prohledala jsem zbytek domu krabici po krabici. S každou další vteřinou, kdy jsem baterie nemohla najít, ve mně narůstala frustrace. Myslela jsem na to, jak jsme se ráno pohádaly, jak jsem jí řekla, že by měla doma víc pomáhat – je jí sedmáct! –, a jak beze slova odešla. Myslela jsem na to, jak se jí Pak jako vždycky zastával. („Nevzdali jsme se všeho a neodešli do Ameriky, aby tady uklízela a vařila,“ říká pokaždé. „Ne, to je moje práce,“ chci odpovědět. Ale nikdy to neudělám.) Myslela jsem na to, jak Mary obrací oči v sloup, jak má na uších sluchátka a tváří se, jako by mě neslyšela. Cokoli, abych zůstala našťvaná, zaměstnala mysl a vytěsnila to bušení. Zlost na dceru jsem důvěrně znala, byla pohodlná jako stará deka. Utišila moji paniku do tlumené úzkosti.

Když jsem se dostala ke krabici v Maryině koutku na spaní, rychle jsem otevřela zkřížené vrchní chlopně a vysypala všechno ven. Adolescentní harampádí: potrhané lístky na filmy, které jsem neviděla, fotky přátel, které jsem neznala, štos vzkazů a návrhu jeden naškrábaný ve spěchu – *Čekal jsem na tebe. Možná zítra?*

Chtělo se mi křičet. Kde jsou ty baterie? (A někde vzadu v hlavě: Kdo psal ten vzkaz? Nějaký kluk? Proč na ni čekal?) V tu chvíli mi zazvonil telefon – zase Pak – a já jsem na displeji uviděla čas 8.22 a rozpomněla se. Budík. Kyslík.

Když jsem hovor vzala, chtěla jsem vysvětlit, že jsem kyslík nevyprala, ale hned to udělám, a to přece není žádný problém, on sám ho někdy nechává běžet i hodinu, ne? Ale vyšla ze mě úplně jiná slova. Jako kdybych zvracela – vyvalila se ze mě nekontrolovatelným proudem. „Mary nikde není,“ vyhrkla jsem. „Tohle všechno děláme pro ni, a ona tu nikdy není a já ji potřebuju, potřebuju, aby mi pomohla najít nové baterie do DVD, než si TJ rozsekne lebku.“

„Ty si o ní vždycky myslíš to nejhorší, ale je tady se mnou, pomáhá mně,“ odpověděl Pak. „A ty baterky jsou v domě pod dřezem v kuchyni, ale neodcházej od pacientů. Pošlu pro ně Mary. Mary, běž, honem. Vezmi do stodoly čtyři velké baterie. Přijdu za min-“

Zavěsila jsem. Někdy je lepší neříkat nic.

Doběhla jsem ke dřezu. Baterie tam byly, jak říkal, v pytli, který jsem předtím považovala za odpadky, pod pracovními rukavicemi špinavými od prachu a sazí. Ještě včera byly čisté. Co s nimi Pak dělal?

Zavrtěla jsem hlavou. Baterie. Musela jsem honem zpátky za TJem.

Když jsem vyběhla ven, vzduchem se linul zvláštní pach – jako spálené vlhké dřevo – a štípal mě do nosu. Stmívalo se a bylo špatně vidět, ale v dálce jsem spatřila Paka, jak běží ke stodole.

Před ním sprintovala Mary. Zavolala jsem na ni: „Mary, zpomal. Našla jsem ty baterky,“ ale ona pokračovala dál, ne k domu, ale ke stodole. „Mary, zastav!“ křikla jsem, ale neposlechla. Proběhla kolem dveří stodoly dozadu. Nevěděla jsem proč, ale vyděsilo mě, jak tam utíkala, a tak jsem na ni znovu zavolala, tentokrát jejím korejským jménem a jemněji. „Mehi-

-ja!“ zakřičela jsem znovu a rozběhla se za ní. Otočila se. Něco v jejím obličejí mě zastavilo. Jako kdyby něčím zářil. Na kůži se jí odráželo oranžové světlo a mihotalo se, jako kdyby stála přímo před zapadajícím sluncem. Chtěla jsem jí sáhnout na tvář a říct jí, že je krásná.

Z místa, kam mířila, ke mně dolehly zvuky. Znělo to jako praskání, ale jemné a tlumené, asi tak by mohlo znít hejno hus při vzletu, jako stovky křídel mávajících najednou a směřujících k nebi. Měla jsem pocit, že je vidím, oponu šedi vlnící se ve větru výš a výš po soumravně fialové obloze, ale když jsem zamrkala, nebe bylo prázdne. Rozběhla jsem se za tím zvukem a uviděla jsem to, co ona viděla už přede mnou, to, za čím běžela.

Plameny.

Kouř.

Zadní stěnu stodoly – v jednom ohni.

Nevím, proč jsem neutíkala dál ani nekřičela, proč to neudělala ani Mary. Chtěla jsem. Ale dokázala jsem jenom pomalu jít, opatrně, krok za krokem, stále blíž, oči upřené do oranžových a rudých plamenů – jak se mihotaly, poskakovaly a vyměňovaly si místa jako tanečníci při stepu.

Když se ozval výbuch, podlomila se mi kolena a spadla jsem. Ale ani na chvíli jsem nespustila oči ze své dcery. Každou noc, když před spaním zhasnu a zavřu oči, vidím ji, svoji Mehi, v tom okamžiku. Její tělo se zvedne do vzduchu jako hadrová panenka a letí obloukem. Elegantně. Lehce. Ještě než s jemným bouchnutím dopadne na zem, zahlédnu, jak jí do výšky vyletí culík. Jako když byla malá a skákala přes švihadlo.

O ROK POZDĚJI

Soud: DEN PRVNÍ

Pondělí 17. srpna 2009

JANG JU

Když vcházela do soudní síně, připadala si jako nevěsta. Její svatba byla rozhodně poslední příležitost – vlastně jediná příležitost –, kdy vstoupila do místnosti plné lidí a všichni umlkli a dívali se na ni. Nebýt rozmanitosti v barvách vlasů a útržkovitého šepotu v angličtině, když procházela uličkou – „Hele, to jsou majitelé,“ „Jejich dcera byla několik měsíců v kómatu, chudinka,“ „On ochrnl, to je hrůza“ –, mohlo by se zdát, že je pořád v Koreji.

Malá soudní síň dokonce i vypadala jako starý kostel s rozvrzanými lavicemi po obou stranách uličky. Šla se skloněnou hlavou, stejně jako před dvaceti lety na svatbě; nebyla středem pozornosti a měla z toho špatný pocit. Cudnost, nenápadnost, neviditelnost: to byly ctnosti vdaných žen, ne že je každý zná a vybočují z davu. Není to snad důvod, proč nevěsta nosí závoj – aby ji uchránil před zraky ostatních a skryl její zrudlé tváře? Rozhlédla se do stran. Vpravo, za žalující stranou, zahlédla známé obličejе patřící příbuzným jejích pacientů.

Všichni pacienti se sešli jenom při jediné příležitosti: loni v červenci na instruktáži před stodolou. Její manžel otevřel vrata a odhalil čerstvě natřenou modrou komoru. „Tohle,“ řekl Pak s pyšným výrazem, „je Zázračná ponorka. Čistý kyslík. Vysoký tlak. Léčba. Všechno dohromady.“ Skupinka tleskala. Matky slzely. A teď tu byli titíž lidé, zasmušilí, z jejich

tváří vymizela naděje na zázrak a nahradila ji zvědavost lidí sahajících v supermarketu po bulvárním tisku. Ta a lítost – nad ní nebo nad sebou samými, to nepoznala. Očekávala vztek, ale usmívali se, když procházela kolem, a musela si připomínat, že tady je jednou z obětí. Nebyla obžalovaná, nevinili ji z výbuchu, který zabil dva pacienty. Připomínala si, co jí Pak říkal každý den – jejich nepřítomnost ve stodole ten večer požár nezpůsobila a on by výbuchu nemohl zabránit, ani kdyby s pacienty zůstal –, a snažila se úsměvy oplácet. Jejich podpora byla dobrá věc. To si uvědomovala. Ale připadala jí nezasloužená, zcestná, jako výhra získaná podvodem. Místo aby ji povzbudila, tížila ji obavami, že Bůh to uvidí a tu nespravedlnost napraví, že ji za lži potrestá nějak jinak.

Když Jang došla k dřevěnému zábradlí, překonala své nutkání přeskočit ho a usednout na stranu obžalovaných. Přisedla si ke své rodině za žalobce, vedle Matta a Teresy, dvou lidí, kteří ten večer zůstali uvěznění v Zázračné ponorce. Dlouho se neviděli, naposledy ještě v nemocnici. Nikdo ji ale nepozdravil. Všichni hleděli do země. Byli tu oběťmi.

Soudní budova stála v Pineburgu, měště nedaleko Miracle Creeku. Bylo to zvláštní, ta jména – úplný opak toho, co by člověk čekal. Miracle Creek svým názvem sliboval zázraky, ale žádné se v něm neděly, leda by se počítalo to, že tam lidé žijí celé roky, aniž zešílí nudou. Ten „zázrak“ ve jménu a jeho marketingové možnosti (a také levné nemovitosti) je sem přilákaly, přestože tu nežili žádní další Asijci – a nejspíš ani žádní jiní imigranti. Byl vzdálený jenom hodinu od Washingtonu, D.C., jen kousek jízdy od míst s koncentrovanou modernitou jako Dullesovo letiště, a přece působil jako izolovaná vesnice daleko od civilizace, úplně jiný svět. Prašné cesty místo betonových chodníků. Víc krav než aut. Vetché dřevěné stodoly, žádné výškové budovy ze skla a oceli. Jako v zrnitém černobílém filmu. Vypadal jako něco opotřeбенého a odhozeného;

když ho Jang poprvé uviděla, měla nutkání vytahat z kapes všechny odpadky a zahodit je co nejdál od sebe.

Pineburg byl i přes své obyčejné jméno a blízkost k Miracle Creeku kouzelné městečko. Úzké dlážděné uličky lemovalo množství výloh v horském stylu, každá malovaná jinou sytou barvou. Pohled na řadu obchodů na Main Street připomínal Jang její oblíbenou tržnici v Soulu a tamní proslulou zelenářskou uličku, kde se střídala špenátově zelená, paprikově červená, řepově purpurová a tomelově oranžová. Z takového popisu by čekala nevkusnou křiklavost, ale bylo to naopak – jako kdyby ty výrazné barvy vedle sebe jedna druhou tlumily, takže výsledný dojem byl elegantní a příjemný.

Soudní budova se nacházela u paty pahorku porostlého vinnou révou, kterou zde vysázeli v rovných řadách směřujících k vrcholu. Ta geometrická preciznost poskytovala odměřený klid a zdálo se patřičné, že dům spravedlnosti stojí mezi spořádanými vinicemi.

Když se Jang to ráno dívala na soudní budovu a její vysoké bílé sloupy, pomyslela si, že se právě ocitla nejbliž k Americe, jak si ji představovala. V Koreji, když Pak rozhodl, že by se s Mary měla přestěhovat do Baltimoru, chodila do knihkupectví a prohlížela si obrázky Ameriky – Kapitol, mrakodrapy na Manhattanu, baltimorský Inner Harbor. Za pět let v Americe žádnou z těchto turistických atrakcí neviděla. První čtyři roky pracovala v obchodu s potravinami jen tři kilometry od Inner Harboru, jenomže to bylo ve čtvrti, které se říkalo „ghetto“, se zatlučenými okny a rozbitými lahvemi všude kolem. Malá výloha z neprůstřelného skla: tak vypadala její Amerika.

Bylo zvláštní, jak zoufale chtěla uniknout z toho drsného prostředí, a přitom jí teď chybělo. Miracle Creek byl odříznutý od světa, plný starousedlíků (prý po celé generace). Jang si myslela, že získat si jejich sympatie nebude snadné, a tak si dala za cíl spřátelit se s jednou rodinou, která bydlela nedaleko

a zdála se obzvlášť milá. Ale časem jí to došlo: nebyli milí, byli zdvořile nepřátelští. Jang tenhle typ lidí znala. Její vlastní matka patřila k těm, kteří svými způsoby zakrývají nepřátelství, jako se parfémem zakrývá tělesný pach – čím je horší, tím víc použijí. Topornou a přehnanou zdvořilostí – žena se neustále usmívala se stisknutými rty, muž začal nebo končil každou větu slovem *madam* – si rodina od Jang držela odstup a potvrzovala tak její status cizinky. I když byli její zákazníci v Baltimoru většinou hašteřiví, vulgární a stěžovali si na všechno od příliš vysokých cen až po příliš teplé limonády a neslané nemastné lahůdky, v jejich hrubosti byla upřímnost, v jejich řevu příjemná důvěrnost. Jako když se hašteří sourozenci. Nic se nezastíralo.

Když za nimi loni dorazil do Ameriky Pak, hledali bydlení v Annandale, korejské čtvrti ve washingtonské oblasti – v dojezdové vzdálenosti od Miracle Creeku. To všechno ale překazil požár a oni stále žili ve svém „provizorním“ domku. V rozpadající se chatrči v rozpadajícím se městě na hony vzdáleném čemukoli, co ukazovaly fotografie v knihách. Dodneška zůstávalo tím nejluxusnějším, co Jang z Ameriky viděla, nemocniční oddělení, kde Pak a Mary leželi několik měsíců po výbuchu.

V soudní síni panoval hluk. Nebylo to lidmi – oběťmi, právníky, novináři a kdovíkým dalším –, ale dvěma zastaralými jednotkami okenní klimatizace na obou stranách za soudcem. Když se zapínaly a vypínaly, chrčely jako sekačky na trávu, a protože nebyly nijak seřízené, dělo se to v různých okamžicích – jedna, potom druhá a pak zase ta první, jako hlasité námluvy jakýchsi podivných mechanických zvířat. Když běžely, rachotily a hučely každá o maličko jiným tónem, až z toho Jang svědilo v uších. Měla nutkání prostrčit si malíček zvukovodem až do mozku a podrbat se.

Pamětní deska v hale hlásala, že dům je dvě stě padesát let starou historickou památkou, a žádala o příspěvky pro Společnost za zachování budovy soudu v Pineburgu. Při pomyslení na spolek, jehož jediným posláním bylo zabránit modernizaci této budovy, Jang zavrtěla hlavou. Američané cítili nesmírnou hrdost na cokoli, co přežilo pár století, jako kdyby stáří samo o sobě představovalo hodnotou. (Tahle filozofie se samozřejmě nevztahovala na lidi.) Jako by si neuvědomovali, že svět si Ameriky cení právě proto, že není stará, ale moderní a nová. Korejci byli pravým opakem. V Soulu by měli Společnost pro modernizaci, která by usilovala o náhradu „zastaralých“ prkenných podlah a borových stolů v soudní budově mramorem a hladkou ocelí.

„Všichni povstaňte. Právě zasedá trestní soud okresu Skyline County, předsedá jeho ctihodnost Frederick Carleton III.“, oznámil soudní zřízenec a všichni vstali. Až na Paka. Ten svíral područky svého vozíku a na rukou a zápěstích mu nabíhaly zelené žíly, jako kdyby se snažil přimět paže, aby uzvedly jeho váhu. Jang mu chtěla vyrazit na pomoc, ale zastavila se, protože věděla, že kdyby mu musela pomoci s něčím tak jednoduchým jako postavit se na nohy, bylo by to pro něj horší než nepostavit se vůbec. Pakovi moc záleželo na dojmu, který dělal na okolí, a podřizoval se všem pravidlům a očekáváním – tyhle typicky korejské věci jí samotné kupodivu nikdy starosti nedělaly (protože bohatství její rodiny jí poskytlo ten luxus, že před nimi byla chráněná, řekl by Pak). I tak ale chápala jeho frustraci, když zůstal jedinou sedící osobou v tomhle stojícím davu. Vypadal zranitelně, jako dítě, a ona se musela bránit nutkání ovinout jeho tělo svými rukama a skrýt jeho hanbu.

„Zahajuji hlavní líčení ve věci stát Virginia versus Elizabeth Wardová, číslo jednacích čtyři devět šest dva jedna,“ pronesl soudce a klepl kladívkem. Jako kdyby to plánoval, ani

jedna klimatizace zrovna neběžela, takže se bouchnutí dřeva o dřevo odrazilo od šikmých stropů a rezonovalo do ticha.

Teď to bylo oficiální: Elizabeth je obžalovaná. Jang ucítila v hrudi zalechtání, jako kdyby jí tam praskla nějaká spící buňka plná úlevy a naděje, vysílala jí do těla elektrické jiskry a zaháněla strach, který ovládal její život. Ačkoli od doby, kdy byl Pak očištěn a Elizabeth zatčena, uplynul už skoro rok, Jang tomu pořád nedokázala uvěřit a říkala si, jestli to není jen léčka a jestli dnes, až začne soud, neoznámí světu, že ve skutečnosti půjdou po ní a po Pakovi. Ale teď čekání skončilo a po několika dnech, kdy se budou předkládat důkazy – „drtivé důkazy“, tvrdil prokurátor –, bude Elizabeth shledána vinnou a oni získají peníze z pojistky a znovu si vybudují svůj život. Už žádné nekonečné provizorium.

Do síně nepochodovala porota. Jang se na ně zadívala, na všech dvanáct lidí – sedm mužů, pět žen –, kteří věřili v trest smrti a přísahali, že jsou ochotni hlasovat pro popravu smrtící injekcí. Tohle se Jang dozvěděla minulý týden. Prokurátor měl obzvláště dobrou náladu, a když se ho zeptala proč, vysvětlil jí, že ti členové poroty, kteří by mohli být Elizabeth nejvíce nakloněni, byli vyloučeni, protože nesouhlasí s trestem smrti.

„Trest smrti? Jako oběšení?“ zeptala se Jang.

Zděšení a odpor na ní musely být vidět, protože Abe se přestal usmívat. „Ne, injekcí, léky v infuzi. Je to bezbolestné.“

Vysvětlil jí, že nemusí nutně padnout nejvyšší trest, je to jenom jedna z možností, ale Jang se stejně děsila toho, jak tu Elizabeth uvidí, nepochybně s výrazem plným hrůzy tváří v tvář lidem, kteří měli v rukou moc ukončit její život.

Elizabeth teď seděla na lavici obžalovaných a Jang se donutila podívat jejím směrem. Sama vypadala jako právnička: měla blond vlasy stažené do drdolu a na sobě tmavozelený kostýmek, lodičky a perly. Jang ji skoro přehlédla, protože

svému starému já se zacuchaným culíkem, pomačkanými tepláky a nespárovanými ponožkami se vůbec nepodobala.

Byla to ironie – ze všech rodičů jejich pacientů na sebe Elizabeth dbala nejméně, přestože měla to zdaleka nejzvladatelnější dítě. Henry, její jedináček, byl slušně vychovaný chlapec, který na rozdíl od řady jiných pacientů uměl chodit, mluvit, dojít si na záchod a netrpěl záchvaty vzteku. Když se při úvodní instruktáži matka dvojčat s autismem a epilepsií zeptala Elizabeth: „Promiňte, ale kvůli čemu je tady Henry? Vypadá úplně normálně,“ Elizabeth se zamračila, jako by ji to urazilo. Odříkala celý seznam – obsedantně-kompulzivní porucha, ADHD, sensorické poruchy a poruchy autistického spektra, úzkosti – a postěžovala si, jak těžké to je, když celé dny tráví vyhledáváním experimentálních metod léčby. Nejspíš netušila, jak její stesky zní uprostřed skupinky dětí na vozících a s hadičkami.

Soudce Carleton vyzval Elizabeth, aby vstala. Jang čekala, že se rozpláče, když uslyší obvinění, nebo aspoň zrudne a sklopí oči. Ale Elizabeth hleděla zpříma na porotu, nečervenala se ani nemrkala. Jang se jí dívala do tváře, tak prázdné a netečné, a říkala si, jestli je otupělá šokem. Jenomže nepůsobila nepřítomně, spíš vyrovnaně. Skoro spokojeně. Možná to bylo tím, jak moc byla Jang zvyklá na Elizabethin zamračený výraz plný starostí, že bez něj jí připadala spokojená.

Anebo možná měly pravdu noviny. Elizabeth se chtěla syna zbavit, a když teď byl po smrti, konečně měla svůj klid. Možná nikdy nebyla nic než zrůda.